

**Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan lausunto alueellisista
järjestämissuunnitelmista**
8070/00.01.02.01/2024

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 21.11.2024 § 91

Lisätiedot Kehittämisjohtaja Ilkka Naukkarinen
puh. 013 3304503

Päätösehdotus Kehittämisjohtaja Naukkarinen Ilkka:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta toteaa liitteenä olevista järjestämissuunnitelmista lausuntonaan seuraavaa:

Järjestämissuunnitelmat noudattavat valtuuston hyvinvointialuestrategia-, palvelustrategia- ja palveluverkkopäätösten linjauksia. Suunnitelmissa on huomioitu kunkin alueen väestön palvelutarpeet ja käytettävissä olevat resurssit. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtävä työ tulee kohtuullisessa määrin huomioiduksi perustason palvelujen ohessa, jota tuetaan rajallisilla keskitetyillä resursseilla.

Lautakunnalla ei ole huomautettavaa järjestämissuunnitelmiin.

Päätös Lautakunta toteaa, että kokousta ei saada esteellisyyksien vuoksi asian osalta päätösvaltaiseksi, ja näin ollen lautakunta ei voi antaa järjestämissuunnitelmista lausuntoa. Varsinaisista jäsenistä kaikki ja varajäsenistä kuusi (6/11) ovat ilmoittaneet esteellisyyden.

Selostus Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valtuusto päätti 9.10.2024 palvelustrategiasta ja siihen sisältyvästä palveluverkosta. Jokaiselle sote-keskukselle on laadittu alueellinen sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelma, jossa kuvataan kunkin sote-keskuksen ja sen vaikutusalueen asukkaiden palvelutarvetta vastaavat palvelut. Palvelujen järjestämissuunnitelma on tavoitetilä, johon kunkin sote-keskuksen alueella tulevana vuosina pyritään käytettävissä olevien taloudellisten voimavarojen ja henkilöstöresurssien puitteissa. Suunnitelmien toimeenpano voi käynnistyä vasta sen jälkeen, kun aluehallitus on hyväksynyt kutakin aluetta koskevan suunnitelman.

Järjestämissuunnitelmat on lähetetty kuntiin sekä hyvinvointialueen toimielimiin lausuttavaksi ja niiden henkilöstövaikutuksia käsitellään yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa ennen päätöksentekoa. Suunnitelmat viimeistellään lausuntokierroksen jälkeen ja aluehallituksen on määrä päätätä niistä kokouksessaan 18. joulukuuta.

Hyvinvointialueilla ja kunnilla on yhteinen lakisääteinen velvoite huolehtia asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 29.6.2021/612). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä hyvinvointialueilla säädetään (§ 6) lisäksi, että hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin. Tehdyt järjestämissuunnitelmat perustuvat kunkin alueen väestön palvelutarpeeseen siten, että jokaisen kunnan väestömäärää on painotettu THL:n sairastavuusindeksillä. Väestön palvelutarve vaihtelee eri puolilla maakuntaa, minkä vuoksi palveluvalikoima ja palvelujen tuottamisen tavat vaihtelevat eri toimipaikoissa.

Maakunnallisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelmassa yhteisesti sovituksi alueellisiksi painopistealueiksi on kirjattu hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat, osallisuus ja yhteisöllisyys sekä turvallinen arki ja ympäristö. Järjestämissuunnitelmat tukevat osaltaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueiden toteutumista hyvinvointialueella. Hyte-kertoimen kriteerien muuttamisen (v. 2026) tavoitteena on kannustaa hyvinvointialueita toteuttamaan toimia, jotka kohdistuvat erityisesti kansansairauksien ehkäisyyn, ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämiseen ja tapaturmien vähentämiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn sekä sosiaalisen hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseen.

Alueellisten järjestämissuunnitelmien palvelukokonaisuuksissa huomioidaan kunkin alueen sairastavuus ja ikärakenne, mikä heijastuu alueellisiin resursseihin. Tämä mahdollistaa kohtuullisessa määrin myös ennaltaehkäisevän työn huomioimisen perustehtävän ohessa tarvelähtöisesti, jota väestölle tarjotaan hyvinvointia ja terveyden edistämistä tukevana työnä mm. eri neuvolatoiminnoissa. Keskitetyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen resurssit palvelevat ja tukevat koko hyvinvointialueella tehtävää ennaltaehkäisevää työtä. Keskitetyt resurssit ennaltaehkäisevään työhön ovat rajalliset, mutta tässä tarkoitettun työn kehittämistä tehdään mm. eri hankkeissa, joista niitä mahdollisuuksien mukaan juurrutetaan osaksi varsinaista työtä hyvinvointialueella.